

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: بنیامین پوپوف
برگردان: م. قربانی
۲۶ اپریل ۲۰۲۴

تعمیق شکاف میان غرب و جنوب جهانی

اکنون شاهد پوست‌اندازی نظام روابط بین‌الملل هستیم - بارزترین ویژگی این روند تضعیف نفوذ قدرت‌های غربی و تقویت موقعیت کشورهای است که پیش از این، کشورهای در حال توسعه نامیده می‌شدند. برخی این پدیده را پیدایش یک جهان واقعاً چند قطبی می‌نامند.

گستاخی امریکا و سایر کشورهای غربی و اعتقاد آن‌ها به این‌که باید بر جهان مسلط شوند و دیگران فقط دستورات آن‌ها را اطاعت کنند، باعث شده است که کشورهای غیر غربی با جدیت بیشتری به دنبال منافع خود باشند.

حتی دانشمندان علوم سیاسی امریکا اعتراف می‌کنند که «تا همین چندی پیش، سیاستمداران در واشینگتن و دیگر پایتخت‌های غربی به این واقعیت فکر نمی‌کردند که بقیه جهان ممکن است دیدگاه‌هایی متفاوت از دیدگاه خودشان داشته باشند.»

از نگاه امریکا فرض مسلم این بود که کشورهای در حال توسعه در نهایت رویکرد غربی به دموکراسی و جهانی شدن را اتخاذ خواهند کرد - کمتر کسی نگران این بود که کشورهای غیر غربی توزیع بین‌المللی قدرت را به عنوان میراث ناعادلانه از گذشته استعماری ببینند؛ رهبرانی مانند هوگو چاوز، که چنین نظراتی را مطرح می‌کردند به عنوان افرادی عجیب و غریب طرد می‌شدند. به عکس، امروز وجود جنوب جهانی با دیدگاه متمایز خود به طور گسترده‌تری به رسمیت شناخته می‌شود.

کشورهای در حال توسعه امروز به تدوین موضع متفاوت خود در مواردی مانند تأمین مالی آب و هوایی، نقش نهادهای بین‌المللی و غیره می‌پردازند؛ آن‌ها تحریم‌های غرب علیه روسیه را رد کردند. به علاوه، آن‌ها مانند بسیاری در جامعه بشری ایالات متحده و دیگر قدرت‌های غربی را به ریاکاری و ستندردهای دو گانه، به ویژه در مورد جنگ علیه غزه، متهم کردند. افریقای جنوبی و برزیل، اسرائیل را به نسل‌کشی علیه مردم غزه متهم کردند، و این اقدام آن‌ها مورد حمایت بسیاری در جنوب جهانی قرار گرفت. در اصل، این پیشگویی محقق برجسته آمریکایی ساموئل هانتینگتون است که در کتاب خود، «برخورد تمدن‌ها»، به این نتیجه رسید که اتحاد بقیه کشورهای غیر غربی علیه غرب اجتناب‌ناپذیر است.

ماتیاس اسپکتور، دانشمند سیاسی نام‌آور برزیلی، استدلال می‌کند که ایده نظم قانون-محور غربی در آزمون زمان تاب نیاورده است: «دستور کار "دمکراسی در مقابل خودکامگی" که از سوی دولت بایدن ترویج می‌شود نیز بسیاری از کشورهای جنوب جهانی را متقاعد نکرده است.» هر چه رهبران غربی زودتر بیاموزند که «دنیا را از دید دیگران ببینند»، زودتر می‌توانند در مورد مسایل مهم‌تر جهانی به توافق برسند.

روزنامه مصری الاهرام در ۸ اپریل امسال یادآور می‌شود که هفته آینده جلسه بهاری سالانه بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول گرد هم می‌آیند، اگر سیاست‌گذاران برای رفع نابرابری‌ها در سیستم مالی جهانی اصلاحاتی را به اجراء نگذارند، چند کشور ممتاز بیش‌تر از سایرین دارای مزیت خواهند بود، و این انفعال پی‌آمدهای بسیار منفی برای ثبات اقتصاد کلان، پایداری پرداخت بدهی، رشد جهانی و همگرایی در درآمد خواهد داشت.

محققان انگلیس، با پذیرفتن اصطلاح «جنوب جهانی» که اکثر کشورهای غیر غربی به آن تعلق دارند، فرض می‌کنند که «اقتصادهای نوظهور خواهان قدرت بیش‌تر بر امور جهانی و منتقد سیاست‌های غرب هستند»: جنوب جهانی از جنگ در غزه خشمگین است و از تصمیمات غرب در مورد اوکراین، کووید-۱۹ و سیاست‌های آب و هوایی ناراضی است.

منطق کهنه شده تفرقه بینداز و حکومت کن در اقدامات قدرت‌های غربی بروشنی قابل مشاهده است، به همین دلیل است که مقالات زیادی در مورد اختلافات کشورهای جنوب جهانی در مورد رقابت چین، هند، برزیل و ... وجود دارد. صحبت‌ها و اطلاعات زیادی در مورد تفاوت کشورهای در حال توسعه وجود دارد - چین با هند مخالف است، برزیل با افریقای جنوبی و غیره.

برای مثال، بیجینگ که بیش از ۲۰.۰۰۰ پروژه زیرساختی در ۱۲۵ کشور را با هزینه ۱.۳ تریلیون دلاری بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ تأمین مالی کرده است، متهم است که این کار را نه از روی نوع دوستی، بلکه برای «به دست آوردن نفوذ» انجام می‌دهد. این، همراه با اظهارات دایمی این نظر که در دو دهه گذشته روابط اقتصادی، دیپلماتیک و نظامی هند در جنوب جهانی از بریتانیا و فرانسه، و از آمریکا و چین پیشی خواهد گرفت - تعداد سفارتخانه‌های هند در افریقا بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ از ۲۵ به ۴۲ افزایش یافت، بانک صادرات و واردات هند در دهه گذشته به ۴۲ کشور افریقائی ۱۲ میلیارد دلار وام داده است و در سال ۲۰۲۳، هند با ۲۵ شریک از کشورهای افریقا تمرینات نظامی انجام داده است.

برزیل، دومین صادر کننده بزرگ محصولات کشاورزی جهان، از ریاست گروه ۲۰ (جی ۲۰) برای ارتقای امنیت غذایی در جنوب جهانی استفاده می‌کند.

افریقای جنوبی خود را رهبر اخلاقی جنوب جهانی می‌داند و اسرائیل را برای نسل‌کشی در غزه به دیوان بین‌المللی دادگستری می‌کشاند و «وظیفه حافظ صلح افریقا در اوکراین و روسیه» را رهبری می‌کند.

دانشمندان غربی علوم سیاسی به کشورهای ثروتمند خلیج فارس، در درجه اول عربسات سعودی، امارات متحده عربی، ایران و ترکیه به عنوان مراکز جدید جنوب جهانی اشاره می‌کنند. (به ویژه استانبول به شکستن رکورد ۲۰۰ میلیون مسافر ادامه می‌دهد).

نشریه اکونومیست نتیجه می‌گیرد که کشورهای جنوب جهانی در دفاع از منافع ملی خود فعال‌تر خواهند بود و احتمال بیشتری وجود دارد که با غرب یا با یکدیگر درگیر شوند.

بر اساس نظرسنجی انجام شده از سوی AI MONITOR در مصر، عراق، تونس و ترکیه، ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه دو برابر از جو بایدن رئیس‌جمهور امریکا محبوب‌تر است: ۴۴.۴ درصد از پاسخ دهندگان رأی خود را به رهبر روسیه دادند، در حالی که ۲۱.۷ درصد به فرمانده کل قوای امریکا رأی دادند.

جای تعجب نیست، زیرا کشورهای در حال توسعه امید خود را برای یک نظم جهانی عادلانه در درجه اول به موضع مسکو بسته اند که به طور سنتی از جنبش‌های رهائی‌بخش ملی و اجتماعی حمایت می‌کند.

شکاف میان ایالات متحده و جنوب جهانی بیش از پیش محسوس می‌شود: بی‌اعتمادی به سیاست‌های واشینگتن با سرعت قابل توجهی در حال افزایش است که ناشی از موضع دو گانه در قبال جنگ در غزه و اوکراین است.

*****

برگرفته از: نیو ایسترن آوتلوک

منتشر شده در تاریخ: ۱۵ اپریل ۲۰۲۴

[The deepening gap between the West and the Global South \(journal-neo.su\)](http://journal-neo.su)